

Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Hemställen

Datum 2018-10-15

Dnr RAÄ-2018-1768

Utökning av det statliga byggnadsminnet kvarteret Krubban, Krubban 18, Stockholms stad och län

Riksantikvarieämbetet översänder enligt 3 § förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen ett förslag till utökning av det statliga byggnadsminnet kvarteret Krubban i Stockholm.

Redogörelse för ärendet

Kvarteret Krubban är sedan 1935 statligt byggnadsminne med av regeringen 2011 fastställda skyddsbestämmelser. Hela kvarteret har dock ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde och bör enligt Riksantikvarieämbetet skyddas i sin helhet.

Förslag till revidering av det statliga byggnadsminnet remitterades 2018-04-23 till den förvaltande myndigheten Statens fastighetsverk. Verket har i svar 2018-06-15 lämnat vissa synpunkter på förslaget. Relevanta synpunkter har inarbetats i föreliggande förslag.

Beslut i detta ärende har fattats av riksantikvarien Lars Amréus efter föredragning av handläggaren Jan Karlsson. Även överantikvarien Knut Weibull, avdelningschefen Qaisar Mahmood och t.f. enhetschefen Solveig McKenzie har varit med om den slutliga handläggningen.

Riksantikvarieämbetet

Storgatan 41
Box 5405
114 84 Stockholm
Tel 08-5191 8000
E-post registrator@raa.se
Hemsida www.raa.se
Org.nr 202100-1090
Plusgiro 599 94-4
Bankgiro 5052-3620

Lars Amréus

Jan Karlsson

Bilaga:

Förslagshandlingar

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Kopia till:

Statens fastighetsverk

Länsstyrelsen i Stockholms län

Stockholms stadsmuseum

Stockholms stad

Förslag till utökning av det statliga byggnadsminnet; Kvarteret Krubban, Krubban 18, Stockholms stad och län

Byggnadsminnet omfattar hela fastigheten Krubban 18 i Stockholm med följande byggnader enligt bilaga 1:

Kanslikasernen (010)
Västra stallet (002)
Östra stallet (003)
Historiska museet (001)
Oxenstiernska malmgårdens södra flygel (004A),
Oxenstiernska malmgårdens norra flygel (004 B)
Oxenstiernska malmgårdens östra flygel (004 C)
Roseliuska bostadshuset/ Underofficersbyggnaden (005)
Ridhuset (006)
Exercishuset (007)
Officershuset/officersstall (009)
Kylcentral (011)
Barnvagnsförråd (012)

Kulturhistorisk värdebeskrivning

Byggnadsminnet som omfattar hela kvarteret Krubban är av nationellt intresse. Kvarteret speglar Stockholms utveckling från 1600-talet fram till 1930-talet, de olika tidslagren är till stora delar bevarade och avläsbara vilket är av stort kulturhistoriskt och arkitektoniskt värde. Kvarteret är dessutom ett av de få kvarteren i Stockholms rutnätsstad med delar av det ursprungliga skärgårdslandskapet bevarat. Området utgör således ett komplext, sammansatt, grönt och lummigt kvarter som distinkt skiljer från den omgivande och mer förtätade stadsstrukturen, vilket utgör ett stort värde i sig. Kvarteret berättar om hur utkantsområdet Ladugårdslandet såsom tidigt militärt övningsområde och genom det statliga ägandet utvecklades till ett centrum för landets krigsmakt och senare statliga museer och landets centrala kulturarvsmyndighet.

Det speglar samtidigt den inledningsvis under 16-1700-talet parallella utvecklingen för området där adeln och det välbärgade borgerskapet som kompensation för nackdelar av regleringar i stadens centrum tilldelades malmgårdar. Dessa kunde bidra till försörjningen av ett större hushåll inne i staden. Vid den bevarade malmgård som finns inom byggnadsminnet har bland annat säd malts och rep slagits. Repslageriet som var i drift från 1770-talet till första halvan av 1800-talet torde ha haft en fördel av närheten till det privata skeppsvarvet - Grillska varvet/ Terra Nova som från och med 1715 till tidigt 1800-tal låg rakt nedanför kvarteret vid nuvarande Strandvägen. Miljön speglar därmed underleverantörsleden till bland annat 17-1800-talens varvsnäring liksom 1800-talets utrikeshandel och sjöfart. Kvarvarande uttryck för värden kopplade till detta specifika tidsskede är Roseliuska bostadshuset och Grev Magnigatans förlängning in på området där detta hus utgör fond.

Kvarterets form och bebyggelsestruktur speglar två gaturegleringar under för Stockholms viktiga expansionsskeden. Byggnaderna utmed Styrmansgatan, Storgatan samt Grev Magnigatans förlängning in i kvarteret markerar 1600-talets gaturegleringar. Regleringen var

en följd av befolkningsökningen som kom av att den statliga förvaltningen centraliserades till Stockholm. Denna för sin tid moderna stadsplan är ett därigenom ett direkt uttryck för statsförvaltningens centralisering under 1600-talet. År 1866 lades den så kallade Lindhagenplanen, där ett esplanadsystem genomkorsade det befintliga rätvinkliga gatunätet. Detta syns där Narvavägen korsar Banérgatans sträckning invid östra stallet. Planens syfte var att styra den stora byggnadsexpansion som skedde i spåren av Stockholms industriella expansion.

Berget i kvarterets nordvästra del (Kvarnberget) är en av få synliga rester av Östermalms ursprungliga kuperade topografi, som i övrigt har utjämnats genom sprängningar och utfyllnader vid utbyggnad av stenstaden. Spår av tidigare topografi finns även i form av bortsprängt berg, synligt under grundläggningen av framför allt Östra stallet och malmgårdens södra flygel. Kvarteret bevarar på detta sätt rester av ett försvunnet skärgårdslandskap

Historiska museets entréterrass och innergårdar rymmer ett flertal stenarbeten av stort värde. På Stora gården på Historiska museet finns såväl terrass, trappor, damm som gångtytor. På Lilla gården entréstege, murar, gångtytor och damm. Värdena ligger i gestaltning och utformning, men också i ursprungliga val av stensort och ytbehandling.

Solitärträden på Entréplan, Lilla och Stora gården är viktiga element. Almen på Entréplan härstammar från tiden före museibyggningen. Entréterrassen vid ingången till Historiska museet fungerar genom sitt läge som en del av det offentliga rummet.

Kaserngården var en funktionsyta i den militära anläggningen. Här ställde kavalleristerna upp, exacerade och planen fungerade som stallbacke för hästar och höstransport. Att ytan bevaras är en förutsättning för att förstå den militära anläggningens centrala funktion. Kanslikasernen, östra och västra stallarna och mellanliggande kaserngård är okränkbara komponenter i den arkitektoniska helhet som arkitekten Fredrik Blom ritade. Delarna förutsätter varandra i den avskalade monumentala verkan anläggningen har. Den intakta gårdsplanen och bevarade fasader och fasadspår från kringgårdande byggnader samverkar för att skapa kulturhistorisk förståelse för platsens tidigare funktion och verksamhet.

Byggnader, platsbildningar och vegetativ struktur representerar tre olika tidsskeden. Malmgårdens bevarade flyglar och vegetation beskriver ladugårdslandets utkantsbebyggelse och adelns utgårdssystem, vilka i sin tur har ett funktionellt samband med stadens tydligare reglering i samband med att Stockholm utvecklades till rikets reella huvudstad. Den militära bebyggelsen representerar en parallell utveckling i området med rötter i 1600-talets övningsområden på Ladugårdslandet och 1930-talets omdaning och tillbyggnad av militäranläggningen representerar 1900-talets institutionsbyggande och myndighetsorganisering.

010 Kanslikasernen

Kanslikasernens strama monumentalitet manifesterar den kungliga status som Kungl. Livgardet till häst hade. Sättet att gruppera kasernbyggnaden tillsammans med Östra och Västra stallet har jämförts med utformningen av krigshögskolan Karlberg. Anläggningen låg ursprungligen i likhet med Karlberg i ett fritt läge och kunde upplevas på avstånd från vattnet. Byggnadens fasad räknas till landets främsta exempel på empiridagens arkitekturideal. Arkitekten Fredrik Blom tillhör de mest tongivande företrädarna för empirin i Sverige och denna byggnad, ritad 1805 och färdig 1817, räknas till hans främsta verk. Hans arkitektur och

denna byggnad karakteriseras av enkelhet och rationalitet och kanslikasernen kan ses som en föregångare i detta avseende och en tankemässig förelöpare till de grundläggande principer som fortfarande 200 år senare präglar vår tids arkitektur. Det centrala partiet innehöll administrationslokaler och arrester medan sidopartierna uppfördes som logement. Tidigare hade soldaterna fått hysas in i vanliga hushåll.

Kanslikasernens exteriör har arkitekturhistoriska värden kopplade till uttryck, tid och upphovsman. Utformningen och ursprungsfunktionen minner om en tid, då området fortfarande karakteriserades av öppna landskapsrum med vida utblickar mot fjärden. Baksidans fasad samspejar och är samkomponerad med Historiska museets nybyggnad från 1930-talet. Det centrala rundade och utskjutande trapphuset tillkom vid detta tillfälle och har kulturhistoriska kvalitéer kopplade till tiden rent allmänt, men specifikt också 1930-talets sätt att hantera en ny funktion och samtidigt att integrera gammalt och nytt.

Byggnadens interiör präglas helt av den ombyggnad som gjordes när Historiska museet uppfördes. Riksantikvarieämbetets och Historiska museets verksamheter var integrerade och kanslikasernens bevarade interiörer från denna tid bör ses i ett sammanhang med museibygnadens interiöra gestaltning. Vestibul, trapphus och sessionssalar med fast inredning och konstnärlig utsmyckning är högkvalitativa uttryck för detta. Även kontorsinredningen i den västra samt i någon mån även den östra logementslängans andra våning är värdefulla uttryck för den anpassade funktionalism som präglade gestaltningen av byggnadens interiör. Ombyggnadsskedet speglar den år 1938 nybildade myndigheten Riksantikvarieämbetet men också Statens historiska museum som ett modernt museum med formgivna utrymmen för pedagogiska och vetenskapliga verksamheter. Mittpartiets entréparti med trapphall och hiss är utformad med stor omsorg om gestaltning, material och formgivning och speglar den tongivande ideologen och verksamhetsledaren Sigurd Curmans uttalade idéer om tillgänglighet för den besökande allmänheten, som skulle ha lätt att orientera sig. Andra bärande och genomförda tankar är att tjänsterum, tidigare bibliotek och arkiv, på tredje våningen som skulle kunna nås direkt från tjänstelokalerna och där samarbete mellan de olika institutionerna i huset liksom universitets- och forskarvärlden utanför huset skulle underlättas. Den tidigare läsesalens tak finns kvar med bevarade men idag belysningsatta ljusinsläpp och får ses som ett uttryck för den tidigare funktionen och dess pedagogiska tanke. I våningen en trappa upp, markerad i mittrisalitens fasad som den förnämaste delen av byggnaden inreddes på 1930-talet Vitterhetsakademiens sessionssal. Salen inreddes i gustaviansk stil vilket hänsyftade till akademiens återupplivande år 1786. Fast inredning speglar detta syfte där bland annat akademiens kungliga beskydd uttrycks. En byst av Gustav III har sin givna plats i anslutning till en vägg panel med kungens namnchiffer. Även namnchiffret för Gustav V, 1930-talets kung finns som en del i ingångsdörrens överstycke.

Kanslikasernen präglas kulturhistoriskt av två tidsskeden. Nybyggnadsskedet på 1810-talet och 1930-talets ombyggnadsskede där funktionen ändrades från militär anläggning till kontors- och arkivlokal.

Museitillbyggnaden och omdaning av kasernens innandöme var också nyskapande för sin tid vad gäller de pedagogiska och funktionella ambitioner som uttrycks genom arkitekturen för byggnader och innergårdar samt genom platsbildningen i anslutning till entrépartiet för byggnadskomplexet.

001 Statens historiska museums byggnader

Byggnadskomplexet ligger stilmässigt i gränslandet mellan 20-talsklassicism och funktionalism och gestaltningen präglas av platsens förutsättningar såväl som funktionella anspråk. Anläggningen uttrycker alltså hänsyn kombinerat med ny funktion på samma sätt och vid ungefär samma tid som Gunnar Asplunds tillbyggnad av rådhuset i Göteborg. Till skillnad från Asplunds fem år tidigare utformade men under samma år realiserade förslag är Historiska museet mer konservativt i sitt formspråk. Detta är sannolikt ett av skälen till att det inte har fått samma uppmärksamhet som Asplunds, till problematiken, snarlika projekt. Anläggningen bedömdes vid färdigställandet ha tillhört de främsta bland världens museer ifråga om estetisk och teknisk uppbyggnad, planering och funktion. Museibygnaden visar i minsta detalj en omsorg och hög kvalitet i formgivning, hantverk och materialval och verkan. Fasadverkan och högkvalitativ konstnärlig utsmyckning illustrerar byggnadens funktion.

Anläggningen har influenser från samtidens projekt. Stora gården har exempelvis referenser till Stockholms stadshus och restaureringen av Kalmar slott anses ha påverkat projektet. Byggnadskomplexet uttrycker den statliga kulturmiljövårdens stärkta roll under 1900-talet där inte minst Sigurd Curman som var aktivt påverkande beställare för projektet var en frontfigur. Många av Curmans tankar förverkligades inom projektet. Rumsgestaltningarna i museidelen är exempelvis pedagogiskt anpassade till utställningsföremålets karaktär. Uttryck för anläggningens värde är bland annat ursprunglig materialverkan, invändiga och utvändiga byggnadsdetaljer i originalutförande, utformade med stor omsorg. Exempel på detta är ledstänger, räcken, stenbehandling, trappor, foder, listverk, dörr- och fönstersnickerier, takavvattningslösningar i plåt, dekorativa element och arkitekturbunden konst, entréns bronsportar ritade av Bror Marklund, fasta anordningar, fast inredning, rumsinredningar med pedagogiskt syfte, belysningsarmaturer från 1940-talet på innergårdarna, vegetation, skulptur och fasta bänkar. Särskilt värdefulla interiöra delar är: entréhall (rum 3202) på plan 1, trappan från rum 3202 till nr 4201, Romanska hallen (rum 4201), plan 2, Gotiska hallen med dess underavdelningar (rum 4211-4213), plan 2, Barockhallen (rum 4220), plan 2, hörsal med foajé och projektorrum med anslutande rum (rum 3415-3419 samt 4427-4428), plan 1 och 2, monterinredning från myntkabinettets period (rum 5203a), plan 5 samt samtliga trapphus.

002 Västra stallet och 003 Östra stallet

Stallflyglarna, kanslikasernen och kaserngården utgör en arkitektonisk helhet i Bloms monumentala uppbyggnad och gestaltning av kasernetablissemang. Flyglarnas relativt slutna fasader, täta portöppningar i marknivå, hissbommar, spår av luckor och höntag visar på tidigare funktion av stall och på regementet som kavalleri. 1930-talets omgestaltning syns i form av fönsterförstoringar och ersättning av luckor för höntag med kopplade fönster liksom ersättning av en äldre lunettfönstersättning med rikare spröjsning. Fönstren i tidigare höntag visar hur stor del av byggnaden som upptogs av höskulle och indirekt det stora antalet hästar som hölls av livgardet.

I västra stallet finns delar av äldre krubbinredning och andra spår från tiden som stall finns kvar i inredningen. En till stora delar intakt stallinredning finns i rum 237. Värdefulla spår i form av krubbor, smidda avbalkningar och välvda murade öppningar från krubbväggar finns i rum 230 A, 233 och 242. Höloftet är till stora delar intakt och värden finns i form av den bevarade loftkaraktären i sig med oinklädda stomdelar, bevarade takstolar och synligt bevarat brädundertak samt putsade ytskikt med bevarad målad text som hör samman med utrymmets tidigare funktion. Bjälklaget mellan stall och höloft är intakt vilket bidrar till förståelsen av byggnadens ursprungsfunktion samt till karaktären på våningsplanen.

I Östra stallet är 1930-talets fönsterbågar i allt väsentligt bevarade och minner om denna omgestaltningsperiod. Från stallperioden finns idag på plan 1 kvar delar av äldre krubbinredning, väggfasta ringar för bindning av hästar och mellanväggar från indelningen av spiltor. Bevarad puts med målad text från tidigare sadelkammare finns kvar som bevarade avgränsade ytor i anslutning till våning två vid det östra trapphuset. Den tredelade indelningen av stallet med tvärställda mellanväggar finns kvar även om nya förbindelsevägar öppnats. Stom- och bjälklagsdetaljer är bevarade och synliga liksom enstaka dörrblad med blindfunktion idag samt tekniska detaljer såsom ett, i takstolen monterat, fäste med talja till den tidigare hissanordningen för höintaget på det före detta ridhusets norra gavel. Byggnaden präglas i övrigt invändigt av 2004 års omgestaltning till kontor för Riksantikvarieämbetet.

004 Oxenstiernska malmgården (byggnaderna A-C)

Byggnaderna utgör den enda bevarade malmgården på Östermalm. Dess bevarade flygel/ekonomibyggnader visar en del av de verksamheter, som för adeln och det välbärgade borgerskapet var en viktig del av stadshushållet. Detta gäller även kvarnberget som minner om en tidigare väderkvarn som tillhörde denna malmgårds ekonomiska bas. Byggnaderna är småskaliga och har en lantlig karaktär.

Området kring byggnaderna har hållits fritt från nyare bebyggelse, och ger genom dagens växtlighet, prydnadsbuskar, gräsmattor, trädgårdsodlingar, blomsterrabatter och stora träd, en upplevelse av malmgårdens lantliga karaktär. De öppna ytorna mot Styrmansgatan visar den historiska platsen för trädgård och odlingar.

Malmgårdens bebyggelse inne i kvarteret visar på ett gårdsmönster där bebyggelsen ligger samlad i tomtens inre del med trädgård och odlingsytor mellan huvudbyggnad och tomtgräns. Malmgårdens låga längor samlade runt en gård, de renässansinspirerade gavlarna och färgsättningen som påminner om 1600-talet ger en ålderdomlig karaktär.

De tre bevarade byggnaderna och gårdsbildningen inklusive bevarade hamlade lindträd är uttryck för 1700-talets malmgård. Inredningen (kakelugnar, snickerier och beslag) präglas av det sena 1800-talet, men även av tiden då byggnaderna omgestaltades för Riksantikvarieämbetets myndighetsfunktion. Den ger uttryck för värden kopplade till samtliga tre tidsskeden.

Flyglarnas södra och västra sidor markerar en äldre tomtgräns. Uppfarten till malmgården utgörs av Grev Magnigatans förlängning inne i kvarteret mellan västra stallet och ridhuset vilket minner om den redan under 1600-talet planerade kvartersstrukturen västerut som hade sin östliga gräns i Grev Magnigatan, varefter en lantligare karaktär vidtog.

005 Roseliuska bostadshuset/ underofficersbyggnaden

Det Roseliuska bostadshuset tillkom för ekonomi- och bostadsändamål under den tid då det på Oxenstiernska malmgården hade etablerats ett repslageri. Huset uppfördes som kompletterande flygel till det år 1829 nedbrunna mangårdshuset i trä. Byggnaden kan anses symbolisera repslageriperioden, då anläggning och verksamhet var en del av närmiljön och förmodade underleverantörsled till bland annat Terra Novas skeppsvarv.

Byggnaden liksom övrig kvarvarande bebyggelse på malmgården har därigenom ett sammanhang som gör dem samhällshistoriskt intressanta som exponenter för en viktig period i Sveriges ekonomiska historia. Efter att byggnaden blivit en del av kasernområdet 1831 användes den för två bostadslägenheter för gifta underofficerare samt sjukstuga på ovanvåningen. Som del av förståelsen för hela den militära anläggningen som helhet är byggnaden värdefull ur ett samhällshistoriskt perspektiv. Samhällshistoriskt värde finns även vad gäller nästföljande tidsskikt från den tid då byggnaden delvis fungerat som tjänstelokal för Riksantikvarieämbetet och tillsammans med byggnadsminnet i övrigt kan representera kulturmiljövårdens fastare etablering och tydligare roll under 1900-talet. Uttryck i form av gestaltning, fast inredning och spår från dessa perioder skapar och förstärker dessa värden.

006 Ridhuset

Ridhuset är en tydlig funktionsbyggnad på ett kavalleriregemente och viktigt för att förstå miljöns tidigare funktion som helhet. Husets placering tydliggör Grev Magnigatans förlängning in i kvarteret fram till Oxenstiernska malmgården och förstärker på så sätt platsens kulturhistoriska läsbarhet även vad gäller strukturer som är äldre än byggnaden i sig. Uttryck i form av gestaltning, fast inredning och spår från dessa perioder skapar och förstärker dessa värden.

007 Exercishuset

Exercishuset var en gymnastiksal under den tid som anläggningen användes för militära ändamål. De första gymnastiklokalerna i landet var som på detta sätt kopplade till den militära utbildningen. Byggnadens existens är väsentlig för förståelsen av den militära anläggningen som helhet. Uttryck i form av gestaltning, fast inredning och spår från dessa perioder skapar och förstärker dessa värden.

009 Officershuset/ officersstall

Byggnaden är väsentlig för förståelsen av den militära anläggningen som helhet. Till denna miljö och detta värde hör även den grusade yta sydväst om byggnaden som tidigare utgjorde ridbana till detta stall och ett utestall som var inrymt i det tidigare repslageriet. Det huvudsakliga kulturhistoriska värdet är kopplat till detta. Nuvarande exteriör präglas av en ombyggnad till kontor på 1950-talet. Det finns ett samhällshistoriskt värde kopplat även till denna användning av byggnaden, liksom till den senare funktionen som myndighetslokal för Riksantikvarieämbetet. Uttryck i form av gestaltning, fast inredning och spår från dessa perioder skapar och förstärker dessa värden.

Historisk och beskrivning av byggnadsminnet

Kvarteret kan ses som en relik från Ladugårdsländets historiska period före tillkomsten av Östermalm och det sena 1800-talets stenstad men det uppvisar också exempel på museiarkitektur och myndighetsorganisation från 1900-talet.

Området består av tre delar som representerar tre olika tidsskeden. Oxenstiernska malmgården med rötter i 1600-talet och bevarad arkitektur och vegetationsstruktur från 1700-talet representerar en tid då Ladugårdsgärdet fortfarande var det nära omlandet till staden, men som började koloniserar av stadsborna. Kaserner, stall och övriga funktionsbyggnader för Kungl. Livgardet till häst utgör nästa tidsskikt. De centrala delarna stod färdiga 1817 och

representerar en utveckling sedan 1600-talet där Ladugårdsgärdet använts för militära ändamål. Kasernbyggnader för flera förband tillkom i området innan 1800-talets stenstad etablerades och integrerade flera av dessa komplex i kvartersstrukturen.

Den äldre bebyggelsen är tillkommen under en tid då topografin var kraftigt annorlunda än dagens situation. Detta visar sig genom att Malmgårdens flyglar, Östra stallet och delvis Västra stallet är grundlagda på bergformationer som i övrigt är bortsprängt inom stadsdelen. Inom byggnadsminnet finns rester kvar av ett kvarnberg där en stor väderkvarn var belägen mellan 1600-talets mitt och 1840-talet.

Oxenstiernska malmgården gavs år 1646 till Gabriel Oxenstierna (1618-1647) som kompensation för mark som han tvingats avstå i samband med gatureglering i staden. Syftet med en malmgård av detta slag var att bidra till stadshushållets ekonomiska bärkraft. Det är därför inte troligt att Gabriel Oxenstierna och senare hans änka Britta Kurk bodde stadigvarande på gården. Malmgårdar av detta slag kunde dock användas som en form av sommarnöje. Britta Kurk som innehade gården till sin död 1671 anlade en stor väderkvarn på berget norr om gårdsfyrkanten. Denna fanns kvar på platsen fram till 1840-talet. Övrig bebyggelse förändrades till sin helhet under 1700-talets mitt och senare del.

Tomten avgränsades vid 1700-talets mitt till gårdsfyrkanten (hus 004 A-C och 005), kvarnberget och den parkyta som tar vid väster om Grev Magnigatans förlängning. På 1747 års karta redovisas en kvartersindelad trädgård som omfattar hela den västra delen, en gårdsfyrkant med oval trädplantering som i allt väsentligt är bevarad idag. Fyra av de kvarvarande hamlade träden kan ha funnits redan år 1747. Mellan åren 1787 till 1831 användes den norra halvan av västra trädgårdsdelen till verksamhetsyta för repslageri.

När området var fullt utbyggt flankerades exercisplan av Roseliuska bostadshusets västra fasad, exercishuset, ridhuset, officerarnas stall och stallet som var inrymt i resterna av det gamla repslageriet. Under 1900-talet har exercisplanen förändrats vid flera tillfällen. Stallet som var inrymt i en del av repslageriet revs och ersattes med en bensinstation under en period. Två numera rivna baracker har, under en mellanperiod, legat i anslutning till respektive inom den yta som tidigare har utgjort exercisplanen. Idag återstår en grusad parkeringsyta av exercisplanens norra del. Denna fortsätter i en grusplan åt väster som har försetts med planteringar i upphöjda bäddar.

Kvarnberget är idag obebyggt så när som med ett litet timrat fähus från 1900-talet och den 4H-verksamhet med betande getter som tidigare bedrevs där. Omkring år 1900 fanns enligt bevarade foton ett mindre putsat hus som avlöste eller avlöstes av ett litet öppet lusthus.

Kaserngården inramas förutom av de tre byggnadsvolymer av terrasseringar åt nordost och norr vars ursprungliga murar i huggen gråsten anslöt formmässigt till stallbyggnadernas socklar. Originalterrassernas granit var bruten på plats i samband med att området planades ut när kasernen byggdes. Under 1930-talet byggdes Historiska museets lokaler där norra terrassen låg och åt nordost revs den gamla höga terrassmuren och marken släntades samt försågs med plantering av perenner och prydnadsträd.

Utjämningsarbetena är synliga på de båda stallbyggnadernas grundmurar åt Storgatan och Narvavägen. Östra stallet vilar på berggrund som har sprängts ren för att möjliggöra Storgatans dragning.

Från 1930-talets omdaning av området till central myndighet och centralt museum hör granittrappan med räcke i rörkonstruktion vid östra stallets norra gavel samt angränsande plantering med låg terrassering mot Narvavägen samt den halvrunda terrasseringen mellan östra och västra stallarna. Från denna tid är även granitpollarna med smidda länkar som avgränsar terrassen åt söder samt åt nordost.

Det sena 1900-talets ombyggnad av östra stallet med arkivlokaler under kaserngården har manifesterats i gårdsmiljön genom två ventilationsskorstenar åt nordost. en markbeläggning bestående av gatsten, finkornigt grus och granithällar samt stolpbelysning och markfasta sittbänkar med postmodern utformning. En ung lönn flankerar ventilationsskorstenarna åt nordost och bidrar till att göra denna underordnad på avsett sätt. Gräsytor med fruktträd och prydnadsträd finns vid terrassens nordöstra del, liksom där gården gränsar till malmgården åt norr.

Statens historiska museum stod klart 1939 efter ritningar av Bengt Romare och Georg Scherman. Under uppförandet av byggnaden planerades och anlades museets hårdgjorda ytor. Sven A. Hermelin fick i uppdrag att ansvara för museets alla planteringar. Anläggningsarbetet genomfördes från 1939 och fram till 1943 då den stora invigningen av museet ägde rum. Den enda del av utemiljön som är äldre än museibygnaden är den stora almen på Entréplan.

De största förändringarna av Statens historiska museums mark genomfördes under sent 1990-tal och tidigt 2000-tal. Under den perioden kompletterades Entréterrassen och Tekniska gården med ny växtlighet och möblering. Under samma tid genomfördes en tillbyggnad av museets källarvåning under Stora gården. Delar av gården lades då om. Under mitten av 1990-talet föll vårdträdet på Stora gården. Ett skott från kronan slog dock rot vilket utgör det träd som idag återfinns på gården. Ett stort träd som stått på Tekniska gården fälldes i början av 2000-talet.

Byggnader

010 Kanslikasernen

Byggnaden uppfördes enligt ritningar av Fredrik Blom som kasern- och kanslibyggnad till Kungl. Livgardet till häst som den första militära kasernbyggnaden i Sverige. Tidigare hade ryttarna hyst in sig hos privata hyresvärdar. Förbandet var en del av kungens liv- och husförband. Grunden till kasernbyggnaden lades år 1805 varefter byggnaden färdigställdes i etapper. År 1807 var den västra delen klar och livgardet flyttade in. Hela anläggningen stod klar och började användas år 1817.

Byggnaden har en putsad kvaderrusticerad bottenvåning med en sockel bestående av huggna kvadratiska granitskivor i två skift. De övre två våningarna är slätputsade. Mittendelen skjuter ut som en risalit och markeras i övrigt genom att mellanvåningens fönster markeras med överstycken.

Det centrala utskjutande mittpartiet innehöll regementets administrativa lokaler samt vaktrum med arrester. Flyglarna på ömse sidor var vertikalt uppdelade i tre avdelningar med separata trapphus samt logement, rustkammare, expeditioner och bostäder – ett rum och kök – för underofficerare. Enligt Bloms beskrivning var innertaken vita, golven av trä med nedfällt tegel som gnistskydd framför eldstäderna. Innerdörrarna var brunmålade. Samtida akvareller indikerar att fasaderna var ljusare gula än idag med bruna snickerier. Mittdelens attika

pryddes av Karl XIV Johans namnchiffer omgivet av två lejon. Denna dekor var skuren i trä efter förlaga av målaren Fredrik Westin. Dekoren är idag ersatt av en plastkopia men originalet står kvar på västra stallets vind. På kanslikasernens östra fasad finns en minnesplatta i porfyr som anger att första grundstenen anlades av prins Oskar 1815. Den östra delen förefaller alltså ha byggts tio år efter den västra. Taket täcktes ursprungligen med tegel. År 1853 påbörjades ett utbyte av tegel mot plåt med start på mittdelen. År 1897 flyttade livgardet till nya lokaler. Byggnaderna bedömdes då vara fallfärdiga. Den mellersta delen av byggnaden användes åren 1897-1901 av Kungliga Andra Svea Artilleriregemente. Ett foto från år 1900 visar att mittdelens rusticering var målad i avvikande färg medan sidoflyglarnas bottenvåning hade samma färg som fasaden i övrigt. 1902-1906 inrymdes Kungliga Vaxholms Grenadjärregemente i mittdelen. Åren 1903-1927 använde positionsartilleriet hela anläggningen och viss upprustning skedde troligen inför detta.

År 1929 övertog Byggnadsstyrelsen anläggningen med avsikt att riva och bygga nytt för Historiska museet. Huvudbyggnadens interiör beskrivs vid tillfället som: "byggnad i sten i tre våningar under plåttak, inredd huvudsakligen till logement. Golven äro dels av ek, dels av förhryningsmassa." Under 1930-talet byggdes huset om efter ritningar av arkitekterna Bengt Romare och George Scherman samt under starkt inflytande av beställaren och riksantikvarien Sigurd Curmen till tjänstelokaler för Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer. Förutsättningarna för den arkitekttävlingen som utlystes var att kanslikasern och stallarna skulle "kvarstå med möjligast orubbad exteriör". Interiören skulle göras brandsäker och ändamålsenlig för det nya syftet. De gamla bjälklagen justerades i höjd och ersattes med brandsäkra betongbjälklag. Mittdelen försågs med en stor trapphall i samtliga plan som förbands med trappa och hiss i en halvcirkelformad utbyggnad åt norr och den nybildade Rosengården mellan Kanslikasern och nyuppförda delar av Historiska museet. Tjänsterummen förlades till sidopartierna och förbands med den centrala byggnadsdelen via centrala korridorer. Tidigare hade mittpartiet saknat förbindelse med kaserndelarna. Varje trapphussektion i kaserndelarna var på samma sätt slutna enheter före 1930-talets ombyggnad. Åt söder på mittdelens mellanvåning förlades Vitterhetsakademins sessionssal i gustaviansk stil. Dörrarna försågs med snidade överstycken med symboler för verksamhet och namnchiffer för kungar som haft betydelse för denna verksamhet. Mittdelens fönstersnickerier utmärks genom att vara spröjsade med tärningar. De är liksom övriga fönster tillkomna i samband med 1930-talets ombyggnad men följer den tidigare spröjsindelningen på huset. Våning tre inreddes till arkiv med en central läsesal som fungerade som studiesal och mötesplats för handläggare, studenter och forskare.

001 Historiska museet

Museet uppfördes mellan 1935-1940 efter ritningar av Bengt Romare och George Scherman. Sigurd Curman företrädde beställarsidan och deltog aktivt i villkor för arbetet liksom slutgiltigt utförande. Curman hade formulerat ett antal tankar kring museipedagogik som kom till uttryck i detta byggnadskomplex.

Museibyggnaden är murad i tegel med vissa bärande delar i betong. Fasaden var ursprungligen putsad med en KC-slamning som visade teglets struktur. Fasaden avfärgades medvetet i en gul ton som är tänkt att avvika något från den anslutande kanslikasern. Under 1990-talet putsades de yttre fasaderna om med kalkbruk och avfärgades i kalkfärg med en ljusare kulör än tidigare. Taket är täckt med skivtäckt plåt där åtminstone tornet, hängrännor och stuprör är av koppar. Tornet kröns med ett förgyllt riksäpple.

Museibyggnaden ligger på en lägre nivå än kasernen och ansluter till denna genom tre längor som omsluter Rosengården och tekniska flygelns gård. Museibyggnaden består av ett fyrlängat komplex om två våningar samt suterrängvåning kring stora gården, som är 70 meter lång. Stora gården och utegården är försedda med stenläggningar, gräsmatta och dammar. Stora gården har dessutom en monumental trappa i betong medan Rosengården har getts en mer intim karaktär där det mindre formatet i sig jämte en damm, en skulptur och ett ensamt träd ger dessa förutsättningar. Fasaderna på Rosengården ansluter till utformningen av det nya trapphuset på kanslikasernens fasad åt detta håll. Trapphuset är i sin tur anpassat efter kasernbyggnadens arkitektur. Bror Marklund har ritat de stora portarna till museets huvudentré mot Narvavägen. Portarna som invigdes 1952 kallas "Historiens portar" och beskriver i en bildserie vår förhistoria fram till Oscar Montelius som skapade det klassificeringssystem som ännu används för att periodindela forntiden.

Interiören präglas av de pedagogiska behoven för museet, så som de identifierades på 1930-talet. Bottenvåningens hjärtväggar är konstruerade som betongpelare mellan vilka lättväggar kan byggas efter behov. Elledningar placerades i kanaler med flexibel anslutningsmöjlighet via golvluckor.

Entréhallen är stramt monumental. En monumentalmålning planerades för fondväggen mot öster. En tävling utlystes 1938, men förslagen vållade stor diskussion, vilket resulterade i att väggen målades tegelröd och försågs med avbildningar av Sigurdsristningen och några runstenar. Ytskikten förnyades i samband med att hallen byggdes om 1994, varefter fondväggen har försetts med en monokromt mörkgrå färg medan övriga väggar är något ljusare grå.

Romanska hallen är i allt väsentligt bevarad i originalutförande från 1930-talet med golv av oregelbunden kluven kalksten. Väggarna är putsade med kvastad yta och avfärgade med kalkfärg i umbra. Taket är av kalkavfärgad betong på betongbalkar. Elinstallationer har kvar ursprungliga kanaler och golvkontakter i mässing.

Gotiska hallen med underavdelningar är den bäst bevarade av de ursprungliga utställningshallarna. Hallen är avsedd för utställning av kyrkliga föremål och avser att skapa en tidsstämning genom att återskapa andan av ett gotiskt kyrkorum. Hantering av ljuset var viktigt vid gestaltningen. Den katedralliknande hallen ger ett överljus av det slag som traditionellt förekommer på konstmuseer. Den lilla landskyrkan ljussätts på det dunkla sätt som medeltida kyrkobesökare upplevde en kyrka av detta slag. Ett medeltida bemålade trätak (delar av ett tak från Ärentuna kyrka i Uppland) med så kallad trepass/ treklöverform är integrerad i hallens gestaltning i den del som benämns koret. Golvet i hallen är utfört i hyvlad rödgrå kalksten. Väggarna är kalkavfärgade och taket är av betong på betongbjälkar målade med sicksackmönster för att ge en känsla av valvribbor. Korets golv är av furuplank med handsmidd spik.

Landskyrkan ligger som ett rum i rummet och illustrerar ett medeltida utseende i en romansk landsortskyrka med huvud- och sidoaltare, triumfbåge och väggfasta bänkar längs långhusets sidoväggar. Golvet är av obearbetad kalkflissten. En medeltida liljesten (gravhäll) ligger i golvet. Innerväggarna är putsade för att efterlikna slamning på stenvägg. Takstolen är synlig enligt den princip som ursprungligen rådde för romanska kyrkorum. Rummet har två installerade medeltida dörrar. Den ena är en blinddörr och den andra leder till rummet från "Koret". Entrén till Landskyrkan från koret är i motsvarande läge som sakristian från ett verkligt kor.

Tornrummet har golv av trä, kalkavfärgade väggar samt är försett med ett stjärnvalv som är modellerat efter förebild i Strängnäs domkyrka, där Sigurd Curman gjorde en av sina stilbildande restaureringar vid 1900-talets början. Barockhallen präglas av fast inredning som utgörs av insamlade byggnadsdetaljer. Taket från 1685 är flyttat från Eksjö stadskyrka och har monterats på nuvarande plats och i nuvarande ramverk på 1930-talet. Även läktare, altarpupsats, epitafier med mera är föremål ur museets samlingar som samtidigt i detta sammanhang är att betrakta som fast inredning.

Föreläsningssalen skjuter in som en egen byggnadsvolym mot tekniska gården och har en mycket enhetlig funktionalistisk karaktär vad gäller fast inredning såsom paneler, säten, armaturer, scenens utformning med mera. Scenens vägg, bröstpaneler, ljusarmaturer, högtalararmaturer och dörrar ut mot foajén har ursprunglig karaktär. Stolsinredningen är senare liksom linoleumgolvet som dock är anpassat i uttryck.

Projektorum och angränsande utrymmen liksom foajén varifrån möjlighet finns att anträda Rosengården ingår i denna helhet.

På våning fem i rum 5203a finns en bevarad ursprunglig monterinredning med skåpsunderbyggnad från myntkabinettets tidigare verksamhet i huset.

002 Västra stallet

Byggnaden ritades av Fredrik Blom och grundlades år 1805. Arbetena stannade av under 1808-09 års krig och huset färdigställdes år 1811. Stallet ligger direkt på berget som delvis sprängdes bort. Sprängstenen användes i grundmurarna och tegel i dagermurarna. Enligt Bloms akvareller och senare avbildningar under 1800-talet var de slätputsade fasaderna med sina rusticerade hörnkedjor ursprungligen avfärgade i en ljus gul kulör. Fönsterbågarna var mörkt bruna utvändigt och svarta invändigt. Stallet hade järnbeslagna dubbelportar och taket var täckt med Gefle taktegel. Stallet var indelat i tre vertikala avdelningar som avdelades med tvärmurar. Varje sektion hade en trätrappa till sadelkammare och höskulle i två våningar. Den undre höskullen fick ljusinsläpp via lunettfönster. Det fanns en utvändigt hissboom ovanför utvändiga höintag för respektive våning. Stallet innehöll 224 spiltor med krubbor av sten och häckar av järn. Rännor och golv i stalldelen var lagda med ”klappersten”. Det fanns avledningstrummor under golv och ventilation från stalldelen i byggnaden. Under 1840-50-talen ströks ytterdörrarna med stenkolstjära medan dörrarnas insida var oljemålade. 1853 påbörjas arbetet med att ersätta anläggningens tegeltak med takplåt.

Livgardet lämnade anläggningen 1897 och byggnaderna betraktades då som fallfärdiga. Åren 1903-1927 användes lokalerna av Positionsartilleriregementet. Under denna tid putsades fasaderna om och avfärgades med mörkare sockel, hörnkedjor och taklist, År 1927 upphörde funktionen som stall och byggnaden blev militärt förråd. 1929 uppges taket ha varit täckt med papp.

Åren 1937-38 gjorde Byggnadsstyrelsen vissa förändringar efter ritningar av arkitekten David Dahl. Tanken var att förbereda byggnaden för en annan användning. I samband med upprustning av fasaderna förstörades stallfönstren till dubbel storlek, men med samma spröjsindelning som de ursprungliga fönstren i Östra stallets ridhusdel. Nya kopplade fönster av järn monterades med spröjsindelning likt de äldre, nya kopparklädda portar monterades, träluckorna till höintagen ersattes med fönster, takpappen ersattes med svartmålad

galvaniserad plåt, slätputsade delar av fasaden gavs en mörkare gul kulör än tidigare medan socklar och hörnkedjor förblev mörkt grå lika tidigare utförande.

1989 lades taket om med galvaniserad plåt. Detta år påbörjades en utvändig restaurering där fasaden rensades från cementputs. Nuvarande puts är en lufthårdnande kalkputs. Färgsättningen närmar sig Bloms akvarellavbildning men förhåller sig även till senare tiders färgsättning. Socklar och hörnkedjor gavs en ljusare grå nyans än tidigare. Dörromfattningar i puts ersattes delvis med sandsten för att minimera skador från utåtgående dörrblad. Sockelstenarna snedfasades för att förbättra vattenavrinning och nya stuprör med skarpa vinklar sattes upp. Taket lades även om 2015 för att förbättra inomhusklimatet i byggnaden.

003 Östra stallet

Åren 1808-15 uppfördes stallflygeln utmed Banérgatan. Den fungerade som ridhus fram till 1817, då ett nytt ridhus stod klart norr om kasernen. Den gamla ridhusdelen byggdes därefter om till stall med en avskild mindre del som sjukstall. Samma år stod stallflygeln utmed Storgatan färdig och den gamla ridhusdelen integrerades med denna.

Byggnaden vilar på en klippa som delvis sprängdes bort. Sten från det bortsprängda berget användes till grundmurar. Bloms akvarell av fasaden från uppförandeperioden jämte andra avbildningar från 1800-talet indikerar att den var ljusst gul ner till sockeln. Fönstersnickerier var brunmålade utvändigt och svarta invändigt. Stallets portar var järnbeslagna och taket täckt med Gefle taktegel.

Stallet var uppdelat i tre vertikala sektioner som avdelades genom tvärmurar. Varje sektion hade två trätrappor till sadelkammare och höskulle i två våningar. Det fanns utvändigt hissboommar till höskullens två våningsplan samt höintag försedda med luckor. Stallet innehöll 224 spiltor med krubbor av sten och häckar av järn. Den undre höskullen fick dagsljus via lunettfönster. Blom beskrev att rännstenar och golv var täckta med ”klappersten”. Det fanns avloppsledningar vars igensatta mynningar fortfarande kan urskiljas i grundmurarna åt Storgatan och Banérgatan.

Då livgardet 1897 lämnade området bedömdes byggnaderna vara fallfärdiga. I samband med att positionsartilleriregementet flyttade in år 1903 skedde troligen en viss upprustning. År 1927 upphörde funktionen som regementsstall. Byggnaden fungerade därefter som ridskola. 1929 var taket täckt med papp.

Åren 1937-38 gjorde Byggnadsstyrelsen vissa förändringar efter ritningar av arkitekten David Dahl. Tanken var att förbereda byggnaden för en annan användning. I samband med upprustning av fasaderna förstörades stallfönstren till dubbel storlek men med samma spröjsindelning som de ursprungliga fönstren i ridhusdelen. Nya kopplade fönster av järn monterades med spröjsindelning likt de äldre, nya kopparklädda portar monterades, träluckorna till höintagen ersattes med fönster, takpappen ersattes med svartmålade galvaniserad plåt, slätputsade delar av fasaden gavs en mörkare gul kulör än tidigare medan socklar och hörnkedjor förblev mörkt grå likt tidigare utförande.

Under 1940-talet användes byggnaden som magasin och förråd. År 1972 upprättades förslagshandlingar till upprustning av fasaderna. Troligen kom dock detta aldrig till utförande. Åren 2002-03 ombyggdes Östra stallet till kontor, bibliotek och arkiv för Riksantikvarieämbetet.

004 Oxenstiernska malmgården

På 1600- och 1700-talen anlades malmgårdar runt om Stockholm. De tillkom som en konsekvens av en ökad reglering i innerstaden och fungerade som ekonomienheter med trädgårdsodling samt trädgård för rekreation för adelsmän och borgare med hus i staden. Malmgårdarna var en del av stadshushållens försörjning. Under 1600-talet fanns två malmgårdar inom nuvarande kvarteret Krubban. Den del av kvarteret som upptas av tidigare kasernområde är belägen på en tidigare malmgård ägd av greve Magnus Gabriel De la Gardie. Den innehöll en barockträdgård som finns avbildad på en karta 1702. Oxenstiernska malmgården var mindre i omfattning och anlades 1646. Nuvarande bebyggelse är tillkommen under 1700-talet och inom det område som ursprungligen utgjorde malmgårdens trädgård finns byggnader från 1800-talet som tillhör den militära verksamheten på området. En tidigare manbyggnad i trä, markerad på en karta från 1747, brann ner år 1829. Nuvarande manbyggnad låg som flygel till denna från och med 1700-talets slut.

A Södra flygeln

Byggnaden har en grundläggning av gråsten, väggarna är murade i tegel och försedda med slätputs. Takstolen är i trä och taket är täckt med enkupigt tegel. Efter att byggnaden övertagits av kronan 1831 användes den som marketenteri för underofficerare. Under 1900-talet hyrde Svenska cypersamlingen (senare ombildat till Medelhavsmuseet) byggnaden under många år. Huset renoverades 1966 till funktionella lokaler för denna verksamhet med fotorum och bibliotek. Ett par år senare inreddes även vinden och takkupor togs upp. Nuvarande takstolar ser ut att vara tillkomna vid denna tid. Omkring år 2000 fanns Riksantikvarieämbetets analyslaboratorium i byggnaden.

B Norra flygeln

Byggnaden har en grundläggning av gråsten, väggarna är murade i tegel och försedda med slätputs. Takstolen är i trä och taket är täckt med enkupigt tegel. Grundmuren och tegelmurverket upp till fönsterbröstningarna samt gavlarna har anor från 1700-talet. Åldern på gavlarna i renässansstil är oklar. Byggnaden fungerade som ekonomibyggning till malmgården. Efter att kronan hade tagit över inrättades ett skostall samt ett mindre sjukstall i byggnaden. Under 1900-talet hyrde Svenska cypersamlingen (senare ombildat till Medelhavsmuseet) byggnaden under många år. Under 1900-talet senare del och fram till år 2005 fanns Riksantikvarieämbetets fotoenhet i byggnaden.

C Östra flygeln

Byggnaden har en grundläggning av gråsten, väggarna är murade i tegel och försedda med slätputs. Takstolen är i trä samt och taket är täckt med enkupigt tegel. De två skorstenarna i vid gavlarna, som påminner om murstocksplaceringen i Carl Hårlemans typritningar för militärboställen från 1700-talets mitt, leder till två fungerande kakelugnar. Murstockarnas ålder är oklar. Kakelugnarna är från omkring år 1900 och hör till den militära perioden och funktionen som underofficersmäss. Byggnaden låg fristående likt idag fram till 1910-talet och var därefter sammanbyggd med södra flygeln fram till 1973. Under kronotiden fungerade byggnaden som underofficersmäss. Under 1900-talet hyrde Svenska cypersamlingen (senare ombildat till Medelhavsmuseet) byggnaden under många år och senare fanns Riksantikvarieämbetets geologiska verksamhet i byggnaden.

005 Roseliuska bostadshuset/ Underofficersbyggnaden

Byggnaden uppfördes mellan åren 1783-87 av repslagare Olof Roselius som år 1774 hade förvärvat fastigheten. Byggnaden låg i flygelläge till ett större hus i trä om nio rum, vilket

brann ner år 1829. På platsen fanns tidigare en mur med körport som motsvarades av en likadan i södra delen av gårdsfyrekanten.

Huset var enligt ritning tänkt att uppföras i ett plan. När det väl stod färdigt hade det dock två våningar liksom idag. Enligt värderingen vid uppförandet fanns i husets norra del en välvd källare med stentrappa och en järndörr, ett mindre valv och ytterligare en källare med järndörrar. Däröver ett stort och två mindre skafferier, samt på östra sidan ”ett med källaren trenne bodar med dörrar från gården. Dessa bodar finns fortfarande kvar och källaren med järndörrar är bevarad under huset och tillgänglig via invändig trappnedgång.

Viss förändring av rumsfördelning och samt placering av dörrar och fönster skedde sedan kronan tog över huset 1831. Då inreddes bottenvåningen till två lägenheter för underofficerare med familjer och två rum på ovanvåningen inrättades till sjukstuga. Dörrsnickerier från 1700-talet finns bevarade i den södra delens bottenvåning. En kakelugn med rektangulär planform från 1800-talets mitt finns i södra delens andra våning (rum 204) och kan sannolikt kopplas samman med när detta våningsplan inreddes till sjukstuga. En rund kakelugn från 1800-talets slut finns i ett av rummen till den södra delens bottenplan. Total nedknackning av puts och omputsning skedde 1977, då äldre fönstersättning och tidigare nedgång till källaren kunde identifieras byggnadsarkeologiskt. Omputsning av fasader skedde även 1999.

006 Ridhuset

Ridhuset uppfördes 1849 för träning av hinderridning. Möjligen ritade den då fortfarande verksamme Blom även detta ridhus vars rusticerade hörn knyter an till motsvarande utformning på stallflyglarna. Fredrik Blom var en teknisk pionjär i många sammanhang. Att detta ridhus ursprungligen var försett med den första polonceautakstolen i Sverige förstärker antagandet att Blom är arkitekten. Dessa takstolar revs dock och ersattes med fackverkstakstolar i stål år 1923. Vid samma ombyggnad ersattes ursprunglig glasning av gavelröstena med rundbågiga fönster som anslöt till utförandet av det gamla ridhuset från 1817. Nya fönster togs samtidigt upp på gavlarna och fasaden gjordes mer empirisk. På 1960-talet putsades fasaderna om med kc-puts som avfärgades med silikatfärg. 1977 byggdes lokalerna om till textilkonservatorsateljé för Riksantikvarieämbetet. År 2002 förnyades fasadputsen igen och 1960-talets kc-puts ersattes med en puts av hydrauliskt kalkbruk, avfärgat med kalkfärg. Snickerier är målade med grå oljefärg. Interiören ombyggdes till förskola 2011.

007 Exercishuset

Exercishuset uppfördes 1877 som gymnastikbyggnad (exercishus) för militären. Invändigt utgjordes byggnaden då av ett enda rum. Fasaden är idag putsad men har ursprungligen möjligen varit av oputsat tegelmurverk. Taket var 1929 täckt med skiffer, men är idag täckt med skivklädd plåt. Under 1950-talet skedde en större ombyggnad. Nederdelen av de ursprungliga fönsteröppningarna sattes igen. Nya fönster togs upp i bottenvåningen. Ett mellanbjälklag med gallerivåning och tjänsterum utmed fasaderna inrättades. Det öppna schaktet i mitten av byggnaden visade dock fortfarande den ursprungliga hallens rumshöjd. Idag är gallerivåningen och det öppna schaktet igenbyggt med hela våningsplan. 1977 byggdes en förbindelsegång till ridhuset som då fungerade som lokaler för Riksantikvarieämbetets textilkonservering. Denna har i sin helhet förnyats 2011. Samtidigt installerades en ytterdörr som stilmässigt var inspirerad av ursprungsdörren.

009 Officershuset/ officersstall

I malmgårdens gamla trädgård uppfördes under 1700-talet en repslagarbana som sträckte sig långt utanför denna. Denna avkortades och den i trädgården belägna delen återanvändes som stall av militären.

År 1879 uppläts ett anslutande markområde till officerskåren vid livgardet, som här uppförde ett stall för officerarnas hästar. Ursprungligen vände sig byggnaden inåt gården med ingång via en port som accentuerades genom en frontespis med hölucka och hissboom. År 1918 planerades en ombyggnad till sjukhus efter ritningar av arkitekten Erik Josephson, men det är oklart i vilken omfattning förslaget utfördes. 1956-59 byggdes lokalerna om till kontor för Riksåklagaren efter ritningar av arkitekten Torsten Attarp. Ombyggnaden medförde att nya bjälklag sattes in, frontespisen revs, fönster ändrades och en ny ingång mot Linnégatan togs upp. Trapphuset med elipsformad spiraltrappa samt entréhallen med bevarat dörrparti till sluss ut mot den nya norra entrén är bevarad. Fasaderna ändrades vid 1950-talets ombyggnad i riktning mot Blominspireerad klassicism och 1870-talskaraktären tonades ner. Spår efter den gamla ingången från gårdssidan finns på baksidans fasad. Fasaderna är slätputsade med kvaderimitation i hörn och på lisener. Kvaderimitation fanns på detta sätt redan under 1870-talet. Lokalerna togs över av Riksantikvarieämbetet på 1980-talet. 1990 putsades fasaderna om med kalkbruk och fönster och dörrsnickerier oljefärgmålades i ny färgsättning (engelsk röd).

Övriga byggnader

En kylcentral (011) uppfördes väster om Historiska museet 2010. Byggnaden består av en stålstomme som täcks av en gulmålade träpanel som byggts för att täcka de kylaggregat som är installerade.

Ett barnvagnsförråd (012) byggdes söder om Ridhuset i samband med Ridhuset och Exercishuset ombyggdes 2011 för förskoleverksamhet. Byggnaden är uppfört i trä och innehåller förråd med tre dörrar av trä mot gården och en öppen sida mot öster, där barnvagnar kan parkeras i två våningar. Taket är ett grästäckat sadeltak. På platsen fanns under militärtiden två förrådsbyggnader, dock orienterade i en annan riktning än nuvarande byggnad.

Dessa byggnader saknar kulturhistoriska värden.